

V-GEDICHT

VOOR DE HERDENKING VAN DE
BEVRIJDING 1945

NA DE
OORLOGSJAREN '40-'45

MEI 1946

DOOR: A. SLOT.

Wat kan, in deez' tijd van 't Bevrijdings-Herdenken,
de . . . V ons veel stof tot overpeinzing schenken,
de . . . V, die haar woordenschat zo ruimschoots wijdt
aan d'achter ons liggende oorlog en tijd!

De V., ja ze vormt ons zo mênig woord,
juist vóór, tijdens, ná de bezetting gehoord,
't Is wonderlijk dat juist de V die ons biedt,
weerklinken doet in dit gelegenheidslied!

De V, 't was een . . . VRIJDAG, nu 6 jaar geleden,
toen 's vaderlands bodem vertrapt en vertreden
werd en overvleugeld door Moffen-macht,
Dát was het begin van de duistere nacht!

De V, 't was dat . . . VOORJAAR, toen ook óns land
betrokken werd in die wereldbrand,
die, over de grenzen moedwillig gesticht,
de Hemel verduisterde en benam 't Licht!

Het was een . . . VOORMIDDAG, o 't heugt ons nog goed,
toen de stem van ons harte, met d'onrust in 't bloed,
in nood en in zorgen, ons wás als een tolk
in 't gebed voor de strijders van Land en Volk.

V was ook het . . . VECHTEN, dat spoedig gestaakt
werd, nadat d'oorlogsvlam had gebrand en geblaakt.
Die vlam, ontierende mensheid en mens,
maar die ons opgedrongen werd, tégen wil of wens!

De V spreekt van . . . VELEN, die vielen, voorgoed,
die offerden toen, voor ons allen, hun bloed.
De Grebbe, de Peel . . . laat hen rusten zacht!
Hén zij nu nog Hulde en eere gebracht!

De V is het VELD, dat die doden vond,
daardoor werd bestempeld tot gewijde grond.
Histórische plekken, gij droeg in Uw schoot
de Kiem, die ons Nederland maakte weer gróót.

V was... VERDEDIGING, kort maar fel
De mannen... zij deden het uiterste wel,
hebben moeizaam gedragen en moedig getracht,
maar... bezweken al spoedig voor d'overmacht!

Het waren... VIJF dagen, toen was 't gedaan,
de Weerstand verlamd van Neerlands bestaan,
de Zon, bloedrood scheidende ondergegaan,
besmeurd en verscheurd d'Onafhank'lijkheidsvaan!

De V, 't was de... VIJFDE maand, 't was Mei
van 1940. Ons land, ééns vrij,
moest torsen in moeiten toen 't dienstbare juk
en bukken en buigen in Duitsen druk!

De V was de... VEERTIENDE, toen was 't beslecht
en werden de wapens hier neergelegd
en was uitgestreden d'óngelijke strijd,
was Holland z'n Vree en z'n Vrijheid kwijt.

De V was 't... VERLATEN, van 't eigene strand,
der Regering, die overstak naar Engeland,
daar leidend de weerstand en strijdende door,
door Radio Oranje ons lichtende voor.

V is ook 't Vorstenhuis, dat emigreerde,
dat, vond men 't ook vréemd eerst, niét capituleerde,
doch ginds de drijfveer werd in 't nieuwe streven
om aan 't Hollandse Volk de Vrijheid te hérgen!

V was ook 't... VAARWEL, van hén, die toen óók vluchtten,
van Leger, Marine en van ánd'ren, die duchtten,
die durfden of mochten niet blijven in 't land,
ontkwamen en voeren naar Engeland.

V was de... VIJAND, die werd veracht,
al heeft hij, vooral in 't begin, wél getracht
te lijmen, verlijden ons volk, maar géén kans!
Men was niet bereid tot zijn pijpendans!

't Was de... VERACHTING, die ons, nucht'ren koelen,
geen Bewond'ring, Enthousiasme voor den Duitser deed voelen,
ons het lot dragen deed in afzijdigheid,
in Afkeer van hem en in waardigheid.

V was de... VREEMD'LING, die orders gaf,
meedogenloos takelde 't staatsbestel af,
die Woord en Wet hier verkrachten ging,
Verdeeldheid en Haat zaaide onderling.

V vormt de VLOEK en de smet dier barbaren,
die niemand en niets wilden ontzien, nóch sparen,
in Willekeur handelden allerwegen.
Hun laten en doén stond állen tegen!

V was het... VERDWIJNEN, van vooráanstaande figuren.
De dwingeland kon die hier niet dulden, verduren.
Als Gijzelaars, als Martelaars in kampen gebracht,
om zó te ondermijnen de vólkse kracht!

V sprak van 't VERZET, dat steeds gróter en sterker
z'n belichaming vond in d'Ondergrondse Werker,
zijn leven voor de Vrijmaking hebbende veil,
in Weerstand, Sabotage zoekend 't hóogste heil.

De V klonk in 't „VUUR!“, gericht uit de lopen,
op hén, die het met hun dood moesten bekopen,
het „Vuur!“ van 't peleton, voor hén, tegen de muur!
Zij vochten en kochten de Vrijheid duur!

V was het... VLUGSCHRIFT, met voornaamste berichten,
dat heim'lijk gedrukt en verspreid, kon verlichten
onze onderdrukingslast. Men las ook hier:
Parool, Trouw en Je Maintiendrai en Koeriers!

V dat was 't... VERTREK der tewerkgestelden.
Eerst moesten ze zich op 't Arbeidsbureau melden,
Daarna, op transport gesteld, gingen ze henen!
Als ballingen zijn ze naar Duitsland verdwenen.

V was daar 't... VERBLIJF vër van 't eigene huis,
dragend daar 't daag'lijkse zorgenkruis,
werkend als slaven onder 's heersershand,
voelend niet thuis zich in 't vreemde land.

V was de... VLUCHT, die werd ondernomen
om aan d'ontbering en 't lijden t' ontkomen,
om met wat geluk — De Weg Terug — te vinden,
in de hoop op hereniging met familie en vriden.

V 't zijn de... VLICHTELINGEN, uit alle streken,
die door den honger of 't oorlogsgeweld weken.
Ook in onze omgeving waren ze opgenomen,
wachtend tot hun tijd van terugkeer ging komen.

V droeg de dappere Hollandse VLOOT,
die de Verenigde Natie's haar diensten bood,
beschermend convooien of brengend over zee,
belast en beladen haar koopwaren mee!

V deelt ons 't droevige... VERGAAN ook mee,
door vijandelijke actie van schepen op zee,
toen d'oceaan met haar golven zich voor hèn ontsloot,
aan het schip en bemanning een rustplaats bood.

V waren... VLIEGTUIGEN, die hier vlogen óver,
brengend hun bommen naar Duitsland, Hannover.
Hamburg, Berlijn was hun doelwit vaak.
En waar ze kwamen, daar was het ook ráák!

V zijn de... VLIEGERS, die hiër zijn gevallen,
hun leven gegeven voor de zaak van ons allen
Hun namen en graven, ze blijven van waard'.
Dat ze zacht mogen rusten in vreemden aard'.

V was 't... VERRAAD van S.S., N.S.B'ers,
Landwacht en Landstorm en 't werk van O.W.'ers.
Zij waren het kaf, dat men in 't koren vindt.
Nu zijn ze verjaagd en vervaagd door den wind.

V was 't verwoestende... VANDALISME,
de Zelfzucht, de Eigenbaat en 't Egoïsme,
dat zo kénmerkend was voor den tyran.
zo wonderwel paste in zijn plund'ringsplan!

V was 't VERBOD op zo menig gebied.
Beperking, Bezuiniging, anders niet.
Bevel en Verordening, zus en zo.
Men vond het maar hinderlijk, volgde 't nó'.

't Was ook 't... VERVOER, van de klokken der kerken.
Toen kon de Mof niet vermoeden, nóch merken
dat de stervende Heimat door dié klokkenbuit
éénmaal nog zou worden uitgeluid!

Daarna ook 't VERDWIJNEN der radio,
van motor en auto, van kranten en zo.
We misten hen nóde, ze waren ons lief.
't Gaf minder verstrooiing en minder gerief.

V vormde... VERNIELINGEN: Wieringermeer,
de eilanden, dijken, gebouwen en meer
nog viel, werd gesloopt, overspoeld soms door golven.
En wát werd al niet onder 't vallend puin bedolven?

De V was ook 't... VEE, dat werd weggevoerd,
waarmee men met liefde en zorg had geboerd,
ontnomen, ontvorderd ons, telkenkeer,
vooral paarden en koeien, steeds meer en meer.

V zat in... VERDUISTERING. In huis, op straat
moest iedere avond opnieuw weer, zó laat,
nauwlettend men deuren en ramen afsluiten,
omdat er geen lichtstraal mocht vallen naar buiten!

V was de... VOORLICHTING. In krant, op biljet
werd duid'lijk en erg in 't óóglopend gezet
toen Blokzijl's woorden of Musserts taal.
Nu is het voorgoed uit met hun kabaal!

V was de . . . V op pleinen en straten,
op spandoeken, huizen, op borden en platen:
Overwinning op alle fronten verwacht.
heeft de V geen Victorie aan Duitsland gebracht.

V dat was . . . VUCHT, het gevangenkamp.
Amersfoort, Dachau, . . . ook gaf menige ramp.
't Leed, tussen prikkeldraadstelling geschied,
kan men vergeten niet, vergeven niet!

V was de VOEDSELVOORZIENING in 't land
De vrienden reikten de helpende hand.
De vliegtuigen, schepen met tonnenmaat groot,
lenigden in Holland de grootste nood.

V was de . . . VETPOSITIE, zeer precair.
Van de voeding is 't vet als bestanddeel, primair.
De steden vooral hadden 't minder goed.
Haar inwoners werden dan ook ondervoed!

V is het . . . VADERLAND, op welks historie-bladen
prijken de namen met roemrijke daden,
waarin wordt vermeld van den Hollandsen Leeuw
't wórst'len en overwinnen, eeuw na eeuw.

V is de daarna gekomen . . . VICTORIE,
van d'overwinning en daarmee de glorie,
die tot ons kwam, zo lang verwacht,
lichtend en stralend na duistere nacht.

V was de . . . VREUGDE, omstreeks half April.
Wie kan nog vermoeden wat er was op til?
Maar na lang wachten, hopen en vrezen,
verrasten ons toch nog de Canadezen!

Zij brachten hier VROLIJKHEID en hun lach,
die men bij de Moffen toch zo niet zag.
Zij waren zo sympathiek, gul en goed,
óns gelijk, in gedachte, van geest en gemoed!

V is de . . . VREUGDE, getemperd door 't leed
om hén die vielen, óf . . . van wie'k niet weet
óf ze nog leven. Men kent hunne namen,
die na lang wachten niet weer thuis kwamen

V bleef de . . . VLAG, met z'n rood-wit-blauw,
die na zo'n lange tijd weer wapp'ren zou,
uit tuinen, van erven, van huis en gebouw.
Hij bleef door de jaren, „Den Vaderlandt Ghetrouw!”

V was . . . VERLOSSING, na lijden groot.
V was . . . VOLEINDING van veler nood.
Al klonk er ook Zegezing, Triomfgeschal.
Het oorlogseind was een Verlossing vooral.

De V vindt men ook terug in 't . . . VERLEDEN
van Nederland, dat diep in 't slijk vertreden,
een donkere bladzijde ommeslaat,
opnieuw met een schónne beginnen gaat.

V zijn de . . . VRIENDEN, de Geallieerden.
Wat zij voor de Vrijheidszaak, voor óns presteerden,
dus dat was al het werk, waartoe zij waren bereid,
vervult ons van Trots en van Dankbaarheid.

V dat wil zeggen, het waren . . . VIJF jaren
van angstgevoelens, van nood en gevaren.
Maar die 5 jaren zijn nu weer voorbij,
alweer een jaar, in dééz maand van Mei.

V is . . . VERKNOCHTHEID van bodem en bloed,
die heel ons wezen doorgronden doet
van de Liefde en Aanhang'lijkheid tot Néérlands grond,
die al onze harten aan haar bindt en bond.

V moge . . . VOORSPOED zijn, voor de toekomsttijd.
Dat 't Geluk en de Zegen ons worde bereid,
om opnieuw weer de hand aan de ploeg te slaan
tot Ontplooiing van Nederlands Volksbestaan?

V is het... VAANDEL, hoog opgericht,
dat ons voor ogen houdt: Eer en Plicht,
„Moed, Beleid, Trouw!” en „Je Maintiendrai!”
boven des Koninkrijks lucht, land en zee!

V is 't... VERBAND, aller volken en landen,
dat bindt alle Hoofden en Harten en Handen,
om saam te leven naar beste willen,
óngevoelig voor Ras-, Kleur- of Taalverschillen.

V is het wordende... VOLK'RENVERBOND,
dat in Genève haar voorgangster vond,
maar door de UNO opnieuw zal herrijzen,
ons op Internationale Vrede moog' wijzen.

V is de... VREDE, het hoogste goed,
V is de... VRIJHEID, die ons leven doet!
Laat ons werken daarom met VLIJT en... VERSTAND,
tot Wederophbouw van het... VADERLAND.

